

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันว่าการศึกษาของพลเมืองในสังคม มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติ ให้เจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการเมือง เพราะการศึกษามีไม่แต่เพียงการเพิ่มพูนสติปัญญา เจตคติและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของบุคคลในชาติในขณะที่เป็นอยู่เท่านั้น หากแต่เป็นปัจจัยสำคัญในการแก้ปัญหาของสังคมในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐเห็นความสำคัญของการศึกษาจึงใช้การศึกษาเป็นมาตรการในการเสริมสร้างคุณภาพของประชากรในประเทศ ด้วยการจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาไว้เป็นจำนวนมากและในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ได้ระบุนโยบายด้านการศึกษาไว้อย่างชัดเจนว่าจะ

เร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทุกระดับ ทุกประเภท ให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ มุ่งเน้นจริยธรรม คุณธรรม ค่านิยม ในด้านที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ครอบครัว สังคมและที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบสัมมาชีพในสภาพเศรษฐกิจและสังคมไทยปัจจุบัน... (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2529 : 110)

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของ การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายตามปรัชญาแห่งการจัดการศึกษาของสถาบันนั้น ๆ คือ หลักสูตร เนื่องจากหลักสูตรมีลักษณะที่กำหนดทิศทาง กิจกรรมการเรียนการสอน และประสบการณ์ทั้งหมดให้กับผู้เรียน ดังที่ สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 1) ได้กล่าวว่า "การจัดการศึกษาในประเทศใดก็ตามจะไม่สำเร็จลุล่วงไปตามที่กำหนดไว้ถ้าไม่มีหลักสูตรเป็นโครงการและเป็นแนวทางในการให้การศึกษา" ดังนั้นเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในทิศทางที่สังคมยอมรับและเกิดความสมดุลแห่งชีวิตจึงควรตระหนักถึงคุณภาพของหลักสูตรเป็นสำคัญ หลักสูตรที่มีคุณภาพดี ควรมีความทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ความก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ และตอบสนองความต้องการของสังคม ตลอดจนสร้างเสริมคุณธรรมด้านต่าง ๆ

ของผู้เรียน ดังที่ สุมิตร คุณานุก (2523 : 222) ได้กล่าวไว้ว่า "หลักสูตรที่ดีควรตอบสนองต่อสังคม เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หลักสูตรจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงด้วย"

เมื่อพิจารณาในสภาพสังคมปัจจุบัน ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประชากรส่วนใหญ่ในประเทศต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป ปัจจุบันสภาพการว่างงานของประชาชนก็ยังคงปรากฏอยู่ทั่วไปในอัตราที่สูงซึ่งยังผลกระทบต่อวิถีทางการดำรงชีวิตของประชาชนโดยทั่วไป เช่น เกิดสภาพการแข่งขันกันมากขึ้น ต่างต้องดิ้นรนประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงชีวิตและครอบครัว ด้วยเหตุดังกล่าว การพัฒนาหลักสูตรเพื่อสนองความต้องการของสังคมจึงเป็นสิ่งจำเป็นมาก ดังที่ สงัด อุทรานันท์ (2527 : 292) ได้กล่าวว่า

หลักสูตรซึ่งได้สร้างขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ย่อมจะมีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ของสังคมในช่วงเวลานั้น ครั้นเวลาผ่านไป สภาพของสังคมมีการเปลี่ยนแปลง ย่อมมีผลกระทบต่อหลักสูตร อาจทำให้หลักสูตรไม่มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมในช่วงเวลาใหม่ได้ ดังนั้นการปรับปรุงแก้ไขหรือการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรย่อมมีความจำเป็นสำหรับหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย และสามารถสนองความต้องการของสังคมนั่นเอง

กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะเป็นหน่วยงานที่ผลิตครูรายใหญ่ของประเทศได้ตระหนักถึงภารกิจที่จะผลิตครูที่ดีมีคุณภาพ แต่กรมการฝึกหัดครูมิใช่เป็นหน่วยงานเดียวที่ทำหน้าที่ผลิตครูในปัจจุบันหากแต่ยังมีสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ อีกไม่น้อยกว่า 67 หน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตนักศึกษาและนิสิตบัณฑิตออกไปเป็นครูเช่นกัน โดยที่สถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าวมีการประสานงาน ประชุมวางแผนร่วมกัน ในด้านปริมาณการผลิตและการควบคุมคุณภาพให้ได้มาตรฐานนั้นยังทำไม่ได้ดีเท่าที่ควร จึงก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องการผลิตครูในปัจจุบัน และถึงแม้ว่าในช่วงปลายของแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) กรมการฝึกหัดครูได้พยายามแก้ปัญหาโดยการลดปริมาณนักศึกษาลง และมุ่งเน้นด้านคุณภาพของนักศึกษาครูมากขึ้น แต่กลับถูกเพ่งเล็งเป็นว่าวิทยาลัยครูใช้ทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งทางด้านบุคลากร อาคารสถานที่และอื่น ๆ ไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร

ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ได้ระบุนโยบายด้านการศึกษาไว้อย่างชัดเจนว่าจะ "ขยายการศึกษาและบริการทางการศึกษารวมทั้งพัฒนายกระดับ

มาตรฐาน คุณภาพการศึกษาในส่วนภูมิภาคชนบท เพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาทุกระดับ
ทุกประเภท..." (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2529 : 110) เมื่อพิจารณา
นโยบายตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กรมการฝึกหัดครูเป็นหน่วยงานที่มี
ความพร้อมทั้งในด้านบุคลากร อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ๑ สามารถที่จะสนองนโยบายให้
เป็นจริงได้ในทางปฏิบัติ กล่าวคือ กรมการฝึกหัดครูมีวิทยาลัยครูในสังกัด กระจายอยู่ทั่วภูมิภาค
ของประเทศถึง 36 แห่ง และนอกจากนี้ยังมีกองส่งเสริมวิทย์ ฐานะครูเป็นส่วนราชการที่มีฐานะ
เป็นกอง สังกัดอยู่ในกรมการฝึกหัดครู มีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมวิทย์ ฐานะให้แก่ครูประจำการ
และผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่ไม่มีโอกาสจะเข้าไปศึกษาหาความรู้ตามสถานศึกษา
ต่าง ๆ ได้ โดยจัดให้การศึกษาในระบบวิชาชุดครูซึ่งเป็นการศึกษาประเภทนอกระบบโรงเรียน

จากสภาพการขาดแคลนสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาค และปัญหาที่วิทยาลัยครู
ถูกเพ่งเล็งว่าใช้ทรัพยากรทางการศึกษาไม่คุ้มค่าจึงทำให้การขยายฐานะของวิทยาลัยครูจาก
กรมการฝึกหัดครูไปสู่การให้การศึกษาในสาขาวิชาอื่น ๆ สำหรับท้องถิ่นจึงมีความเป็นไปได้สูง เพราะ
ถึงแม้ขณะนี้จะมีมหาวิทยาลัยทั้งระบบปิด ระบบเปิดอยู่แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถสนองความ
ต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่นได้ ดังนั้นวิทยาลัยครูจึงได้ร่วมกับกรมการฝึกหัดครูได้ทำการวิจัยถึง
ความต้องการในสาขาวิชาการต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่แต่ละวิทยาลัยครูตั้งอยู่ และผลการวิจัยพบว่า
ท้องถิ่นต่าง ๆ ที่วิทยาลัยครูตั้งอยู่ทั่วประเทศยังขาดกำลังคนที่จะประกอบอาชีพในสาขาวิชาการ
ต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอีกจำนวนมาก (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2528 : 1)

เพื่อตอบสนองนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6
กรมการฝึกหัดครู จึงกำหนดนโยบายข้อ 1 ไว้ว่าจะ "ขยายการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสาขา
วิชาการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและสังคม (กรมการฝึกหัดครู 2528 :
5) ซึ่งจะเห็นได้ว่าสอดคล้องต้องกันกับพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2527
มาตรา 5 บัญญัติไว้ว่า

ให้วิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาวิชาการและ
ผลิตครูให้ถึงระดับปริญญาตรี ทำการวิจัย ส่งเสริมวิชาชีพและวิทย์ ฐานะของครู อาจารย์
และเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา ทะนุบำรุงศิลป วัฒนธรรม และให้บริการทางวิชาการ
แก่สังคม

จากข้อความในพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดหน้าที่อย่างชัดเจนว่า วิทยาลัยครูสามารถจัดการศึกษาวิชาการในสาขาวิชาการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและสังคม (กรมการฝึกหัดครู 2528 : 5) นอกเหนือจากการผลิตครู เมื่อเป็นเช่นนี้สิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาในสาขาวิชาการใหม่ของวิทยาลัยครูก็คือ การจัดทำและสร้างหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชาขึ้นมาใหม่ อย่างไรก็ตามหลักสูตรสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่กรมการฝึกหัดครูได้จัดทำขึ้นนั้นได้ยึดปรัชญาความเป็นเลิศและเสรีภาพทางวิชาการ โดยมีจุดมุ่งหมายให้สอดคล้องกับหลักการในการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพของสาขาวิชานั้น รวมทั้งเน้นการให้การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นคนดี มีความรู้ และทักษะ ความสามารถในการเทคนิควิธี การจัดการงานอาชีพและทัศนคติที่ดีต่อสาขาวิชาที่เลือกศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมการฝึกหัดครู 2529 : 2)

วิทยาลัยครูต่าง ๆ ได้เริ่มเปิดรับนักศึกษาในสาขาวิชาการต่าง ๆ นอกเหนือจากการฝึกหัดครู ในปีการศึกษา 2528 ซึ่งปรากฏว่าสาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการ วิชาเอกธุรกิจ-
การท่องเที่ยว ได้รับความสนใจมากสาขาวิชาหนึ่ง ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการที่บุคคลต่าง ๆ
ได้ตระหนักถึงปัญหาการว่างงานในปัจจุบัน ดังนั้นการตัดสินใจเลือกเรียนในสายวิชาอาชีพใด ๆ
จะต้องมีความมั่นใจว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะมีงานทำ การมีอาชีพที่มั่นคงจะทำให้การดำรง
ชีวิตอยู่ในสังคมมีความสุข ดังที่ วัชร ทรัพย์มี (2521 : 1) ได้กล่าวว่า "อาชีพมีอิทธิพลอย่าง
ยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เพราะเกี่ยวพันกับการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความ
พึงพอใจในตนเอง การประกอบอาชีพทำให้บุคคลเกิดความภูมิใจในตนเอง รู้สึกว่าตนมีค่า ได้แสดง
ถึงความสามารถในการพึ่งตนเองและทำประโยชน์ให้แก่สังคม"

จากการศึกษาของ กิ้นซ์เบิร์ก และ กลีสัน (Eli Ginzberg and Gleason 1971 : 1) พบว่าการว่างงานให้ความรู้สึกทางลบต่อตัวบุคคลมาก นอกจากนั้นงานที่น่าเบื่อและขาดความหมายทำให้บุคคลรู้สึกต่อความสามารถ ฉะนั้นการเลือกและการวางแผนที่ดีจะช่วยให้บุคคลได้ประกอบอาชีพที่ทำให้เขาชื่นชมต่อชีวิต

ไอแซคสัน (Lee E. Isacson 1973 : 25) กล่าวว่าวัยรุ่นตอนปลายเป็นช่วงที่สำคัญช่วงหนึ่งของชีวิต เพราะเป็นช่วงเวลาที่ต้องตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาและงาน และวัยรุ่นอเมริกันส่วนมากเผชิญและแก้ปัญหาพื้นฐาน 3 ประการ ซึ่งมีผลต่อชีวิตของเขาคือ

1. การสร้างค่านิยมและปรัชญาชีวิต ซึ่งจะเป็พื้นฐานในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และการตัดสินใจในอนาคต
2. การเลือกผู้ร่วมชีวิต
3. การเลือกอาชีพ

ไครท์ (J.O. Crites 1969 : 134) กล่าวว่า "บุคคลจะต้องมีแรงกระตุ้นในการเลือกอาชีพในสังคมเรานั้นแรงกระตุ้นในการเลือกอาชีพให้แก่ ความคาดหวังของสังคมที่ว่าทุกคนควรทำงาน"

การที่นักศึกษาให้ความสนใจในวิชาธุรกิจการท่องเที่ยงเป็นจำนวนมาก อาจเนื่องมาจากการมองไกลในอนาคตว่า เป็นอาชีพธุรกิจอิสระที่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่ต้องกังวลว่าเมื่อสำเร็จออกมาแล้วจะไม่มีการทำ จากการศึกษาเปรียบเทียบการเลือกอาชีพของบุญถึง หนาแน่น (2500 : 98) พบว่านักศึกษารุ่นใหญ่สนใจอาชีพข้าราชการ ธุรกิจ ทหาร ตำรวจ ถึงแม้ว่าอาชีพดังกล่าวจะได้รับเงินเดือนไม่ค่อนสูงนักก็ตาม แต่เป็นอาชีพที่มีเกียรติในประเทศไทย ผลการศึกษาที่น่าสังเกตคือ อาชีพที่ถูกเลือกเป็นอันดับสองคือ อาชีพธุรกิจ ซึ่งจะตรงกับสภาพความเป็นจริงมากกว่าอาชีพที่เป็นอันดับแรก คือ อาชีพรับราชการอยู่เล็กน้อย และการที่นักศึกษาเลือกอาชีพไม่ตรงกับความเป็นจริงนั้นอาจจะเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างมาจากครอบครัวที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจดีก็อาจเป็นได้

อาชีพธุรกิจการท่องเที่ยงเป็นอาชีพที่ตรงกับความต้องการและค่านิยมของนักศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะนักศึกษารุ่นใหญ่เชื่อว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาดังกล่าวแล้วจะสามารถประกอบอาชีพอิสระต่าง ๆ ได้ และเป็นอาชีพที่ได้รับค่าตอบแทนสูงพอสมควร นอกจากนี้อาชีพธุรกิจการท่องเที่ยงเป็นอาชีพที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปซึ่งได้รับการยกย่องจากสังคมปัจจุบันเป็นอย่างมาก และเป็นอาชีพที่ท้าทายความสามารถของตนเองอีกด้วย

นอกจากค่านิยมและความต้องการของนักศึกษาวิทยาลัยครูที่มีต่อวิชาธุรกิจการท่องเที่ยงดังกล่าวข้างต้นแล้ว ความสำคัญของธุรกิจการท่องเที่ยงที่มีมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและอนาคตนับว่าเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ (ดูตารางเปรียบเทียบในภาคผนวก ง.) รัฐบาลโดยมติคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติข้อเสนอเกี่ยวกับการท่องเที่ยงแห่งประเทศไทย ที่กำหนดให้ปีพุทธศักราช 2530 เป็น "ปีแห่งการท่องเที่ยง" จากสถิติการท่องเที่ยงแห่งประเทศไทย เมื่อปีพุทธศักราช 2528 ที่ผ่านมา

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศไทยทั้งสิ้นถึง 2,346,709 คน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในปีพุทธศักราช 2529 แล้วมีอัตราเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 3.90 นักท่องเที่ยวจำนวนนี้ได้ทำรายได้ให้กับประเทศจากสถิติล่าสุดในปีพุทธศักราช 2528 มีรายได้ทั้งสิ้นประมาณ 27,317 ล้านบาท นับได้ว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติให้ดีขึ้นเป็นอันมาก

จากความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ประกอบกับนโยบาย ทงศรีเกตุ (2528 : 66) ได้ทำการวิจัยพบว่า "บุคลากรในภาควิชาภาษาอังกฤษของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ ต้องการให้เปิดสอนหลักสูตร สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการ วิชาเอกธุรกิจการท่องเที่ยวมาก" อย่างไรก็ตามเนื่องจากวิชาธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นหลักสูตรที่เปิดสอนใหม่ในวิทยาลัยครู หลักสูตรที่ใช้สอนถึงแม้จะมีขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรเป็นอย่างดีแล้วก็ตาม แต่หลักสูตรจะสำเร็จได้ด้วยดีไม่ได้ ถ้าการนำหลักสูตรไปใช้นั้นไม่มีประสิทธิภาพ เพราะการนำเอาหลักสูตรไปใช้นับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งของการพัฒนาหลักสูตร สามารถนำไปปฏิบัติให้สัมฤทธิ์ผลได้มากน้อยเพียงใด มีอะไรบางอย่างที่เป็นข้อบกพร่องอยู่ มีปัญหาและอุปสรรคที่ควรจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขในด้านใดบ้าง สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความประณีต ความรอบคอบในการนำหลักสูตรไปใช้เป็นอันมาก ดังที่ สัจจ อุทรานันท์ (2527 : 41 - 42) ได้กล่าวไว้ว่า

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนของการนำเอาหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติหรือไปสู่การเรียนการสอนในโรงเรียน การนำหลักสูตรไปใช้ต้องมีประสิทธิภาพ จะต้องอาศัยกิจกรรมและกระบวนการต่าง ๆ หลายประการ เช่น การจัดทำเอกสารและคู่มือการใช้หลักสูตร การเตรียมบุคลากร การบริการและการบริหารหลักสูตร การดำเนินการสอนตามหลักสูตร การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร เป็นต้น

เมื่อพิจารณาในทางปฏิบัติแล้ว ผู้ที่มีบทบาทโดยตรงในการนำเอาหลักสูตรไปใช้จริง ๆ และสามารถให้ข้อมูลได้มากที่สุดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน รายวิชาตามหลักสูตร ดังที่ มารศรี ภิรมย์ราช (2519 : 50) ได้กล่าวไว้ว่า "ในการนำเอาหลักสูตรไปใช้ให้สัมฤทธิ์ผลนั้น จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรหลายฝ่ายในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวด ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่ และนักเรียน"

จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนำเอาหลักสูตรไปใช้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ครูเป็นส่วนสำคัญขององค์การการศึกษาอย่างยิ่ง ดังนั้นครูจึงต้องมีความรู้ ความสามารถ และทำความเข้าใจกับหลักสูตรและการสอน เพื่อที่จะสามารถจัดกิจกรรมการสอนที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน ส่วนผู้ที่มีความบทบาทสำคัญน่าจะกล่าวถึงคือ ผู้บริหาร ซึ่งจะต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำ ความรู้ความระมัดระวัง ตลอดจนกำลังใจ เพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าจำเป็นต้องศึกษาถึงสภาพการใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยง ระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู ที่เปิดสอนวิชาเอกธุรกิจการท่องเที่ยง จำนวน 7 วิทยาลัยด้วยกัน ด้วยคิดว่าวิทยาลัยครูที่เปิดสอนวิชาดังกล่าวต้องประสบกับปัญหาและอุปสรรคมากมาย ทั้งด้านตัวหลักสูตร บุคลากร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งด้านวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งในเรื่องนี้ยังไม่มีผู้ใดหรือหน่วยงานใด ทำการศึกษาวิจัยมาก่อน

ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาเพื่อหาแนวทางเสนอแนะ แก้ไข ปรับปรุง การใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยง ระดับอนุปริญญาให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยง ระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยง ระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยง ในวิทยาลัยครู โดยมีขอบเขตในการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนรายวิชา ในหลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยง และนักศึกษาวิชาเอกธุรกิจการท่องเที่ยง ระดับอนุปริญญา ชั้นปีที่ 2 ในวิทยาลัยครู ที่เปิดสอนวิชาเอกธุรกิจการท่องเที่ยง ระดับอนุปริญญา ตามหลักสูตรวิทยาลัยครู โดยอนุมัติของสภาการฝึกหัดครู ฉบับพุทธศักราช 2528

2. สภาพการใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยว ระดับอนุปริญญา สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยการศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

2.1.1 การจัดทำแผนการสอน

2.1.2 การจัดทำเอกสารและแนวการสอน

2.2 การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร

2.2.1 การเตรียมบุคลากร (ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและวิทยากร)

2.2.2 สถานที่เรียนและห้องปฏิบัติการ

2.2.3 สื่อการเรียนการสอน

2.2.4 สถานที่ฝึกงาน

2.3 การจัดการเรียนการสอน

2.3.1 กิจกรรมการเรียนการสอน

2.3.2 กิจกรรมเสริมการเรียนการสอน

2.3.3 เทคนิคและวิธีสอน

2.3.4 การวัดและประเมินผลการเรียน

นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยว ระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2528 ของวิทยาลัยครูโดยอนุมัติของสภาการฝึกหัดครู

สภาพการใช้หลักสูตร หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติจริงในการใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยว

ผู้บริหาร หมายถึง อธิการ รองอธิการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิทยาการจัดการ หรือ หัวหน้าคณะที่รับผิดชอบในวิชาเอกธุรกิจการท่องเที่ยว หรือประธานโครงการที่รับผิดชอบในวิชาเอกธุรกิจการท่องเที่ยว

อาจารย์ผู้สอน หมายถึง อาจารย์ผู้สอนวิชาต่าง ๆ ในวิชาเอกธุรกิจการท่องเที่ยว ระดับอนุปริญญา

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกธุรกิจการท่องเที่ยว ระดับอนุปริญญา ตามหลักสูตรวิทยาลัยครู โดยอนุมัติของสภาการฝึกหัดครู ฉบับพุทธศักราช 2528 และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนสุดท้าย ปีการศึกษา 2529

วิทยาลัยครู หมายถึง สถาบันการศึกษาและวิจัยของกรมการฝึกหัดครู กระทรวง-ศึกษาธิการ ที่เปิดสอนวิชาเอกธุรกิจการท่องเที่ยว ระดับอนุปริญญา ตามหลักสูตรวิทยาลัยครู โดยอนุมัติของสภาการฝึกหัดครู ฉบับพุทธศักราช 2528 และเปิดสอนเป็นปีที่ 2 ของหลักสูตรแล้ว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางให้ฝ่ายบริหารในวิทยาลัยครูนำผลการวิจัยไปประกอบการพิจารณา และเป็นแนวทางในการจัดสภาพการเรียนการสอน และการบริหารงานภายในภาควิชาธุรกิจการท่องเที่ยว ได้ตรงต่อสภาพปัญหา และอุปสรรคที่มีอยู่ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานได้ดียิ่งขึ้น
2. ผลของการวิจัย จะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ผู้สอนวิชาธุรกิจการท่องเที่ยว ระดับอนุปริญญาที่จะใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางให้กรมการฝึกหัดครูได้นำผลการวิจัยนี้ไปพิจารณาปรับปรุงและส่งเสริมคุณภาพการใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยว ระดับอนุปริญญา ให้มีลักษณะตรงต่อความต้องการของผู้สอน ผู้เรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูวิชาธุรกิจการท่องเที่ยวมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานดียิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยว รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยว ระดับอนุปริญญา ของวิทยาลัยครู โดยอนุมัติของสภาการฝึกหัดครู ฉบับพุทธศักราช 2528 โดยมีลำดับขั้นตอนของการดำเนินงานดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้สอน และนักศึกษาวิชาเอกธุรกิจการท่องเที่ยว ระดับอนุปริญญา ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนสุดท้าย ในวิทยาลัยครู 7 แห่ง มีผู้บริหารจำนวน 25 คน อาจารย์ผู้สอนจำนวน 50 คน และนักศึกษาจำนวน 198 คน รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด 273 คน คั่งรายละเอียดตามตารางดังนิตารางที่ 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างประชากรในวิทยาลัยครู

วิทยาลัย	ผู้บริหาร	อาจารย์ผู้สอน	นักศึกษา	รวม
1. วิทยาลัยครูเชียงใหม่	3	10	35	48
2. วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม	4	7	24	35
3. วิทยาลัยครูนครราชสีมา	3	10	27	40
4. วิทยาลัยครูเพชรบุรี	3	6	33	42
5. วิทยาลัยครูภูเก็ต	4	5	20	29
6. วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี	4	6	37	47
7. วิทยาลัยครูจันทระเกษม	4	6	22	32
รวม	25	50	198	273

2. เครื่องมือสำหรับใช้เพื่อการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง รวมทั้งสิ้น 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับผู้บริหาร ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับอาจารย์ผู้สอน และฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับนักศึกษา วิชาเอกธุรกิจการท่องเที่ยว ระดับอนุปริญญา แบบสอบถามเพื่อการวิจัยแต่ละฉบับจะแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบและแบบเติมคำ ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยง มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือก และแบบปลายเปิด ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการให้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรธุรกิจการท่องเที่ยว หน้าที่ 1 และหน้าที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกปลายเปิด ส่วนหน้าที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และใช้บริการทางไปรษณีย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และเสนอเป็นตารางจำนวน พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตร วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักสูตร วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตร วิเคราะห์โดยเสนอเป็นความเรียง แสดงความถี่ของปัญหา

ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย

การเสนอผลการวิจัย จะเสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยโดยละเอียด ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และค่าสถิติที่ใช้

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล และผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย